

A 1918/UVU

Tekijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Valiokuntaehdotus nuorisotyöttömyydestä Pohjoismaissa**Ehdotus**

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että kartoitetaan osaamisen tasapainoa Pohjoismaissa tulevien vuosien osaamistarpeiden selvittämiseksi Pohjoismaissa ja investoidaan ammattikoulutuksen saaneiden nuorten osaamiseen osaamistarpeiden pohjalta.

että kehitetään raportointijärjestelmä ja markkinoidaan sitä keskeisille toimijoille alakohtaisesti säännellyistä ammattipätevyyksistä johtuvien rajaesteiden tunnistamiseksi.

että nimetään pohjoismainen työryhmä, joka saa tehtäväksi tehdä yhteisiä aloitteita ja kehittää työkaluja nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisen torjumiseksi.

että parannetaan pohjoismaisten työnvälitys-/työnhakupalvelujen välistä yhteistyötä, niin että työnhakijat pystyvät näkemään kaikki Pohjoismaissa avoinna olevat työpaikat.

että pyritään edistämään ammattikoulutusten näkyvyyden ja houkuttavuuden lisäämiseksi kaikkialla Pohjoismaissa luomalla Pohjoismaiden kaikille ammattikoulutuksille yhteinen koulutusalue, jonka avulla opiskelupaikkaa hakevat ja ammatinvalinnanohjaajat saavat kokonaiskatsauksen kaikkien Pohjoismaiden ammattikoulujen tarjoamista koulutusmahdollisuuksista.

että pyritään edistämään oppisopimus- ja työssäoppimiskoulutuksien kehittämistä kaikissa Pohjoismaissa, jotta voidaan paremmin ja joustavammin vastata yritysten yhä erilaistuvimpiin ja alati vaihtuviin työvoimatarpeisiin.

että luodaan alusta, jossa on yleiskatsaus pätevyysvaatimuksista, joita edellytetään ammattikoulutuksen hyväksymiseksi toisessa Pohjoismaassa, sikäli kuin se ei vielä ole.

Taustaa

Kaikilla Pohjoismailla on edessään yhteinen haaste: ikääntyvä väestö, joka kasvattaa jatkossa yhä enemmän nuorempien sukupolvien verotaakkaa. Kun hoito- ja hoivakustannukset kasvavat ja työikäisen väestön määrä vähenee samalla kun työmarkkinoiden epävarmuus kasvaa niiden muuttuessa yhä nopeammin, mailla on akuutti tarve ryhtyä torjumaan nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä.

Nuorisotyöttömyys ja syrjäytyminen kasvavat erityisesti vähän koulutettujen ja pienituloisten nuorten keskuudessa. Panostukset nuorten koulutukseen ja työvoiman elinikäiseen oppimiseen helpottavat nuorten työnsaantia ja pitemmällä aikavälillä myös lisäävät heidän kykyään sopeutua muuttuviin työmarkkinoihin.

Vaikka sosiaaliturvan ja tukijärjestelmien uudistukset tulee tehdä kansallisesti, Pohjoismaat voivat yhteisvoimin selvittää osan yhteisestä haasteesta. Työelämän muuttuessa ja digitalisoituessa nopeammin kuin koskaan myös koulutuksen, osaamisen ja työelämävalmiuksien täydentämisen tulee olla jatkuvaa työmarkkinoiden tarpeiden kohtaamiseksi.

Pohjoismaiden neuvoston Norjan puheenjohtajakauden ohjelman 2023 painopisteenä ovat nuoret sekä ilmasto, syrjäytyminen, mielenterveysongelmat, demokratia, koulutus ja työmarkkinat sekä ne haasteet, jotka meillä on edessämme aikana, jolloin meidän on oltava vahvoja yhdessä.

Työmarkkina- ja koulutusalan yhteispohjoismaisten haasteiden kohtaamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että Pohjoismaiden ministerineuvosto kehottaa Pohjoismaiden hallituksia toimimaan yhdessä pääministerien vision toteuttamiseksi, jonka mukaan Pohjolasta on määrä tulla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä.

Kiinnittämällä huomion siihen, miten voimme edistää tulevaisuuden työmarkkinoiden tarpeita ja nuorten mahdollisuuksia päästä koulutukseen ja työelämään kaikkialla Pohjoismaissa, vahvistamme edellytyksiä pohjoismaisen hyvinvointimallin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Valiokuntaehdotus on tehty Nuorten Pohjoismaiden neuvoston aloitteesta. Nuorten Pohjoismaiden neuvosto esitti asiasta päätöslauselman valiokunnalle vuonna 2022. Pohjoismaiden neuvosto on myös laatinut raportin ”Houkuttelevat ammattikoulutukset Pohjoismaissa”, jossa pääpaino on nuorten mahdollisuuksissa päästä ammattikoulutukseen ja työelämään Pohjoismaiden yhteisillä koulutus- ja työmarkkinoilla.